SPRÁVA Z DNÍ prof. VLADIMÍRA NOVOTNÉHO V BOJNICIACH

V dňoch 11.-13. 10. 2019 sa v Hoteli Pod zámkom v Bojniciach konal 11. ročník bojnickej AT konferencie, ktorý už po štvrtý krát nesie meno po profesorovi Vladimírovi Novotnom. Organizácie sa už tradične zhostila Sekcia drogových závislostí Slovenskej psychiatrickej spoločnosti v spolupráci s kongresovým oddelením SLS a miestnym psychiatrickým oddelením v Bojniciach. Sekcia zabezpečuje program a organizáciu, a domáci ako vždy pekné počasie a technickú podporu. Mediálnym partnerom je dlhodobo časopis Alkoholizmus a drogové závislosti, v ktorom sú formou suplementa pravidelne vydávané aj abstrakty z odborných príspevkov. Podujatie je avizované na stránkach časopisu (adzpo.sk/sk), kde sú zverejňované aj výsledky dotazníkov spokojnosti a prezentácie, a na stránke Slovenskej psychiatrickej spoločnosti (psychiatry.sk).

Celkovo bolo registrovaných 154 osôb, z toho 12 vystavujúcich a reprezentantov firiem, 3 organizátori a technickí pracovníci a 138 profesionálov a osôb z pomocných organizácií (v tom 77 lekárov, 7 sestier a 54 iných zdravotníckych pracovníkov a ostatných osôb). Zúčastnili sa ho aj účastníci z Poľska a Českej republiky.

Odznelo 42 odborných príspevkov (v tom jeden poster), dva workshopy, dva organizačné referáty (predsedu sekcie a hlavného odborníka pre medicínu drogových závislostí). Podľa pokynov ARS CME účastníci podujatia získali za pasívnu účasť 18 kreditov, aktívni účastníci dostali navyše 10 kreditov, zahraniční 15 kreditov.

V úvodný večer vedecký sekretár výboru M. Patarák odovzdal kolegyni M. Šoltýsovej (B. Bystrica) ocenenie za najlepšiu pôvodnú prácu poslednej AT konferencie, organizovanej v Bardejovských Kúpeľoch v r. 2018 (*Šoltýsová – Strapcová: Nemedicínske použitie liekov na predpis u študentov slovenských vysokých škôl*, formou článku bola už publikovaná aj v časopise).

Hlavnou témou tohto ročníka bola *Lož v adiktológii*. Išlo o tému, ktorá výnimočne rezonovala v mnohých príspevkoch. Bolo jej venované aj jedno samostatné sympózium, v ktorom prednášali B. Habrat (Varšava), M. Patarák (Banská Bystrica) a M. Turček a kol. (Bratislava) a ktoré získalo aj

najvyššie hodnotenie účastníkov. Habrat mal prednášku o koncepte metakognície, teda akéhosi myslenia o myslení, kognícii o kognícii, ako neurobiologickej funkcii a o jej narušení pri závislostiach a hypotetických možnostiach pochopenia či liečby toho, čo zvykneme označovať ako racionalizácia, bagatelizácia, popretie a pod. Patarák vo filozoficky poňatej prednáške priblížil teóriu pravdy, ktorá je zmysluplná len v kontexte jazyka, nie je absolútna, ale subjektívne jedinečná, a ktorá sa napríklad v psychoanalýze manifestuje často lepšie skrz lži a klamstvo, nejde teda v pravom zmysle slova o opozitá. Turček priblížil problematiku publikačných omylov a lží a podal niekoľko dôležitých informáciu k správnemu čítaniu publikácií a výsledkov, upozornil napríklad aj na problém tzv. predátorských časopisov.

Spomedzi jednotlivých prezentácií najviac hlasov získala prednáška M. Šutliaka (Predná Hora): *Novodobá on-line interaktívna prostitúcia a závislosť od pornografie.* V prednáške nám autor objasnil niektoré pojmy súvisiace s pornografiou ako *evolučný jackpot*, ktorý označuje pocit akéhosi víťazstva v podobe prístupu k neobmedzenému množstvu žien, *coolidge effect*, teda uviaznutie pri sledovaní pornografie po dobu mnohých hodín prakticky až do totálneho vyčerpania sa, či *fapstronaut*, čo je osoba ktorá abstinuje od masturbácie. Ako *slepú škvrnu* označili autori jednej austrálskej štúdie fakt, že nebolo možné medzi mužmi nájsť kontrolnú skupinu, teda takých mužov, čo nesledujú porno. V závere v krátkosti autor uviedol výsledky vlastného výskumu, kde porovnával 20 psychologičiek s 18 závislými ženami. Zistil, že iba jedna psychologička nemala skúsenosť s pornografiou, aj keď masturbácia ako uvádzaný motív bola až za zvedavosťou. Mne osobne chýbalo viac podrobností z výskumu. Treba ešte podotknúť zaujímavosť, že autor chcel skúmať i tretiu skupinu, a to prostituujúce ženy, avšak, na ich pracovisku sa nestretol s pochopením.

K vysoko hodnoteným prednáškam, okrem spomínanej prednášky M. Pataráka, patrili aj dve ďalšie prednášky. Prvá bola od kolegu A. Kulhánka (Praha) o nových formách fajčenia: čo sa e-cigariet týka, novinkou medzi produktmi sú tzv. *pod systémy*, a druhou je recentná epidémia úmrtí v súvislosti s fajčením e-cigariet (pozn. podľa najnovších údajov CDC je príčinou pravdepodobne mimoriadne väzká látka *acetát vitamínu E*, v literatúre sa objavil pojem *VAPI – vaping-associated pulmonary injury*), v druhej časti priblížil autor tzv. *heat-not-burn* produkty (iQOS, glo), ktoré sa aktuálne označujú skôr ako *heated tobacco products (HTP).* M. Grohol (Bardejov) priniesol audiovizuálny výber ikonických diel sci-fi žánru pojednávajúcich o drogách, napr. *soma, moksha, black meat, moloko plus, substrance D* či *melange.*

Prednášok, o ktorých by stálo za to rozprávať, je veľa. Nájdete ich na stránke časopisu v časti podujatia. V sobotou večer nechýbalo stretnutie AA

a tradičný hudobný workshop D. Věcheta. V tomto čase sa konalo aj krátke stretnutie sekcie a stretnutie redakčnej rady časopisu Alkoholizmus a drogové závislosti.

V posledný deň konferencie boli distribuované dotazníky spokojnosti. Vyplnených a vrátených bolo 47 (34 % návratnosť). Spokojnosť s odborným programom bola hodnotená priemernou známkou 8,5 a spokojnosť s organizáciou na mieste 9,1 (na škále od 0 do 10). Žiaľ, hodnotenie kvality hotelových služieb klesá, a je v tomto roku historicky najnižšia. Miesto má svoje nesporné čaro, uvidíme však, či dokáže hotel reagovať na kritiku zákazníkov, za návrat sa však vyjadrilo 42 zo 45 respondentov.

Medzi otázky v dotazníku sme zaradili aj takú, kde sme sa pýtali, kto účastníkom na konferencii chýbal – no a nie je prekvapením, že to boli najmä manželia Martinove a prednosta Nábělek. Týmto ich pozdravujem, želám pevné zdravie a verím, že sa dočkáme budúci rok ich aktívnej účasti.

Kriticky možno povedať, že celková účasť bola trochu nižšia ako sme pôvodne očakávali. Žiaľ, niektorí kolegovia a kolegyne dali prednosť alternatívnemu komerčnému podujatiu. Na našu hanbu podujatiu poskytol garanciu Výbor Slovenskej psychiatrickej spoločnosti v dobe, keď už bol náš termín známy, bez toho aby to organizátor mal šancu zmeniť. Len zbožne dúfam, že sa to nebude opakovať, hoci už teraz viem, že najbližší termín bude pravdepodobne kolidovať s psychofarmakologickou konferenciou. Mňa osobne by to mrzelo, lebo by som sa jej taktiež rád zúčastnil.

Najbližšia AT konferencia sa teda bude konať v Bardejovských Kúpeľoch v dňoch 9. 10.-11. 10. 2020, kam sa za návrat pred dvoma rokmi vyjadrilo 23 z 25 účastníkov a tento rok 37 zo 44. Výbor však hlasoval za lokalitu jednohlasne. Hlavná téma nie je ešte určená. Už teraz je však niekoľko zaujímavých návrhov a verím, že sa tam všetci spoločne tešíme a stretneme.

V Bardejove dňa 7. 12. 2019

MUDr. Miroslav Grohol
Predseda Sekcie drogových závislostí